

Το ντόπινγκ δεν αφορά μόνο τους αθλητές (Δημήτρης Κουρέτας, Αναπληρωτής καθηγητής Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας)

Date : Φεβρουαρίου 21, 2008

Ντόπινγκ δεν κάνουν μονάχα οι πρωταθλητές, αλλά ενδεχομένως, άθελα τους και εν αγνοία τους, και όσοι χρησιμοποιούν συμπληρώματα διατροφής. Πολλές φορές αυτά περιέχουν απαγορευμένες ουσίες, χωρίς μάλιστα να το αναγράφουν στην ετικέτα. Μετά την εισαγωγή της αναλυτικής μεθόδου για τα αναβολικά στεροειδή στον έλεγχο doping, κατά τη δεκαετία του '80, η ανίχνευση των ενέσιμων μορφών που δρούσαν για μακρό χρονικό διάστημα έγινε μια σχετικά εύκολη υπόθεση γι' αυτούς που διενεργούσαν ελέγχους. Στην Ανατολική Γερμανία και σε άλλα κράτη, όμως, επιστήμονες κατάφεραν να δημιουργήσουν παρασκευάσματα που περιείχαν πρόδρομες ουσίες της τεστοστερόνης όπως η ανδροστενεδιόνη, τόσο σε ενέσιμη όσο και σε πόσιμη μορφή, οι οποίες απομακρύνονταν γρήγορα από το σώμα του αθλητή, ώστε να μην ανιχνεύονται.

Κατά τη δεκαετία του '90 μπορούσαν πλέον οι αθλητές να λαμβάνουν αυτές τις πρόδρομες ουσίες («προορμόνες») ελαχιστοποιώντας τον κίνδυνο να συλληφθούν θετικοί σε ενδεχόμενο έλεγχο, εφόσον αυτές δρούσαν για λίγο. Πολύ γρήγορα οι εταιρείες παραγωγής συμπληρωμάτων διατροφής υιοθέτησαν μια επικίνδυνη τακτική, όπως αποκάλυψε ο καθηγητής Ron Maughan, σύμβουλος της βρετανικής ολυμπιακής ομάδας στους πρόσφατους Ολυμπιακούς της Αθήνας. Στοιχεία από το εργαστήριο της Κολωνίας, που έφερε ο καθηγητής στο φως, δείχνουν ότι **σε 634 συμπληρώματα διατροφής τα οποία πωλούνταν σε διάφορες χώρες της ΕΕ, το 15% περιείχε απαγορευμένες ουσίες χωρίς αυτό να αναγράφεται στην ετικέτα.** Τέτοια προϊόντα μπορούν να δώσουν θετικό το doping τεστ των καταναλωτών τους. Η νόθευση των κατά τα άλλα νόμιμα κυκλοφορούντων συμπληρωμάτων με απαγορευμένες ουσίες γίνεται προφανώς για εμπορικούς λόγους απόδειξης ότι το Χ συμπλήρωμα είναι καλύτερο από το Ψ όσον αφορά τα αποτελέσματα από τους αθλητές που τα λαμβάνουν.

Πιο συγκεκριμένα, ο Delbeke και οι συνεργάτες του δημοσίευσαν το 2003 ότι παίρνοντας δύο συμπληρώματα τα οποία στην ετικέτα ανέγραφαν μόνο τα νόμιμα συστατικά, βρήκαν ποσά ανδροστενεδιόνης μέχρι και 4.8 mg ανά κάψουλα. Η συσκευασία ανέγραφε ότι το συμπλήρωμα πρέπει να λαμβάνεται σε ποσότητα 7 κάψουλες ημερησίως. Δηλαδή ένας οργανισμός μπορούσε, αν ακολουθούσε τη συνταγή, να λαμβάνει μέχρι και 35 mg ανδροστενεδιόνη ημερησίως κατ' ελάχιστον. Το 2004, το εργαστήριο ελέγχου doping της Αγγλίας απέδειξε ότι μετά από τη λήψη από το στόμα 100 mg ανδροστενεδιόνης με συμπλήρωμα διατροφής, παρατηρήθηκε αύξηση στα επίπεδα της τεστοστερόνης στον οργανισμό κατά 16(!) φορές, κάτι το οποίο ανατρέπει παλαιότερα ερευνητικά δεδομένα.

Τέτοιες περιπτώσεις έχουν απασχολήσει στο παρελθόν την αθλητική δικαιοσύνη, όπως η περίπτωση του παγκόσμιου πρωταθλητή του τέννις Greg Rusedski, ο οποίος βρέθηκε θετικός σε ναδρολόνη, η οποία όπως δέχτηκε το δικαστήριο οφειλόταν σε συμπλήρωμα διατροφής. Το δικαστήριο δέχτηκε ακόμα ότι ένα γεγονός θετικού δείγματος οδηγεί πολλές φορές τον αθλητή σε διαπόμπευση, που μπορεί πιθανόν να είναι υπερβολική και άδικη.

Η βαρύτητα και η σοβαρότητα της περιεκτικότητας απαγορευμένων ουσιών, μη αναγραφόμενων, σε νόμιμα κυκλοφορούντα συμπληρώματα, αποτέλεσε αντικείμενο ειδικού συμποσίου της WADA λίγο πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

Γιατί τα γράφουμε όλα αυτά; Γιατί τελικά φαίνεται ότι η κατανάλωση συμπληρωμάτων διατροφής, τη στιγμή που υπάρχουν επιστημονικά δεδομένα ότι είναι πιθανόν να περιέχουν απαγορευμένες ουσίες, καθιστά το θέμα του doping ζήτημα δημόσιας υγείας, που ξεφεύγει από τα στενά πλαίσια των αθλητικών θεσμών και **αφορά μεγαλύτερες μερίδες ανθρώπων στην κοινωνία**. Και θα πρέπει επιτέλους να ασχοληθούν μαζί του και φορείς εκτός των αθλητικών, που παραδοσιακά ασχολούνται.

(Πηγή: «Popular Science» Φεβρουάριος 2008)